

Dossier

Departament de Comunicació
i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es

Colabora:

Comissariat: Sandra Moros
Del 15 novembre de 2019 al 22 de març de 2020
#IVAMSociedaddelRendimiento

estrecha borrosa orilla, 2019. Irene Grau

Trepar a lo más alto sobre Louise Bourgeois, Mona Hatoum y Anish Kapoor, 2018. Juan Sánchez

L'IVAM-CADA Alcoi presenta l'exposició ***La Societat del Rendiment*** que gira entorn del concepte que va encunyar **Byung-Chul Han** en el seu llibre ***La societat del cansament***. Segons el filòsof alemany, en el nostre segle sorgeix una nova societat de rendiment centrada en la producció com a autoexigència, en la qual la positivitat del poder s'alça sobre la negativitat del deure que provenia del paradigma anterior desenvolupat en la denominada societat disciplinària de Michael Foucault.

Amb aquest punt de partida, els artistes **Manu Blázquez, Andrea Canepa, Nuria Fuster, Irene Grau, Lluc Mayol, Lorenzo Sandoval i Juan Sánchez** plantegen reflexions sobre diferents aspectes que podem vincular a la societat del rendiment, com l'organització social derivada del món del treball, l'educació, els conceptes de tensió i equilibri, idees sobre el fracàs i l'èxit, o les diferents maneres de producció.

A través de les obres seleccionades els artistes visibilitzen en la mostra la seua pertinença a una generació que ha viscut un moment de crisi en un punt important del seu desenvolupament personal i professional, una crisi que sembla no acabar i que ha portat un replantejament dels nostres valors i

El IVAM-CADA Alcoi presenta la exposición ***La Sociedad del Rendimiento*** que gira en torno al concepto que acuñó **Byung-Chul Han** en su libro ***La sociedad del cansancio***. Según el filósofo alemán, en nuestro siglo surge una nueva sociedad de rendimiento centrada en la producción como autoexigencia, en la cual la positividad del poder se alza sobre la negatividad del deber que provenía del paradigma anterior desarrollado en la denominada sociedad disciplinaria de Michael Foucault.

Con este punto de partida, los artistas **Manu Blázquez, Andrea Canepa, Nuria Fuster, Irene Grau, Lluc Mayol, Lorenzo Sandoval y Juan Sánchez** plantean reflexiones sobre diferentes aspectos que podemos vincular a la sociedad del rendimiento, como la organización social derivada del mundo del trabajo, la educación, los conceptos de tensión y equilibrio, ideas sobre el fracaso y el éxito, o los diferentes modos de producción.

A través de las obras seleccionadas los artistas visibilizan en la muestra su pertenencia a una generación que ha vivido un momento de crisis en un punto importante de su desarrollo personal y profesional, una crisis que parece no acabar y que ha traído consigo un

Playing Problems, 2015. Nuria Fuster

les nostres maneres de vida.

Un altre element més que suma a l' hora de parlar sobre la idea de societat del rendiment és el lloc triat per a presentar aquest projecte expositiu, **Alcoi**. Una ciutat amb un important passat industrial i moltes particularitats que fan d'Alcoi un entorn especial que ofereix l'oportunitat de prendre la pròpia ciutat com a base de diversos projectes específics, com són els d'Irene Grau, Lluc Mayol i Lorenzo Sandoval, produïts per l'IVAM específicament per a la mostra.

Els rius han marcat l'orografia d'Alcoi, però la seu influència va més enllà d'una cosa purament física. Les seues desviacions i variacions són un perfecte exemple dels processos i canvis que han anat construint la ciutat. Aquests rius d'Alcoi són el punt de partida del projecte específic **estrecha borrosa orilla** (2019) d'Irene Grau (València, 1986). La iaia de l'artista va treballar en una de les fàbriques pròximes al riu. A través del *reenactment* del possible recorregut que el seu familiar realitzava cada

replanteamiento de nuestros valores y nuestros modos de vida.

Otro elemento más que suma a la hora de hablar sobre la idea de sociedad del rendimiento es el lugar elegido para presentar este proyecto expositivo, **Alcoi**. Una ciudad con un importante pasado industrial y muchas particularidades que hacen de Alcoi un entorno especial que ofrece la oportunidad de tomar la propia ciudad como base de diversos proyectos específicos, como son los de Irene Grau, Lluc Mayol y Lorenzo Sandoval, producidos por el IVAM específicamente para la muestra.

Los ríos han marcado la orografía de Alcoi, pero su influencia va más allá de algo puramente físico. Sus desviaciones y variaciones son un perfecto ejemplo de los procesos y cambios que han ido construyendo la ciudad. Estos ríos de Alcoi son el punto de partida del proyecto específico **estrecha borrosa orilla** (2019) de Irene Grau (València, 1986). La abuela de la artista trabajó en una de las fábricas próximas al río. A través del *reenactment* del

dia per a anar a treballar, Grau mostra el moviment que genera una ciutat, el passat que hui es troba en estat de decadència i abandó, plantejant també qüestions entorn de la relació de l'ésser humà amb el mitjà que l'acull i en com ha sigut i és aqueix vincle.

L'exposició està plantejada com un recorregut circular que fomenta la idea de moviment continu en la societat del rendiment, però també posseeix una vinculació amb el riu com a eix vertebrador de la ciutat d'Alcoi. La mostra posseeix dues entrades o eixides accompanyades per dos textos *curatoriales diferents. Totes dues entrades o eixides es poden intercanviar creant dos itineraris que s'unifiquen i fusionen i plantegen al visitant una reflexió i un posicionament més pròxim al que podríem denominar estètica de la producció.

El concepte de rendiment té un caràcter molt físic, amb una forta presència del cos com a element que genera una força motriu, posseeix una naturalesa performativa. En les obres de **Manu Blázquez** (València, 1978) incloses en l'exposició el cos està present però sense estar representat, és un cos absent però la seua acció és la protagonista. A partir d'una gran

possible recorrido que su familiar realizaba cada día para ir a trabajar, Grau muestra el movimiento que genera una ciudad, el pasado que hoy se encuentra en estado de decadencia y abandono, planteando también cuestiones en torno a la relación del ser humano con el medio que lo acoge y en cómo ha sido y es ese vínculo.

La exposición está planteada como un recorrido circular que fomenta la idea de movimiento continuo en la sociedad del rendimiento, pero también posee una vinculación con el río como eje vertebrador de la ciudad de Alcoi. La muestra posee dos entradas o salidas acompañadas por dos textos curatoriales diferentes. Ambas entradas o salidas se pueden intercambiar creando dos itinerarios que se unifican y fusionan y plantean al visitante una reflexión y un posicionamiento más próximo a lo que podríamos denominar estética de la producción.

El concepto de rendimiento tiene un carácter muy físico, con una fuerte presencia del cuerpo como elemento que genera una fuerza motriz, posee una naturaleza performativa. En las obras de **Manu Blázquez** (Valencia, 1978) incluidas en la exposición el cuerpo está presente pero sin estar

Abundante amigable compuesto, 2017-2018. Manu Blázquez

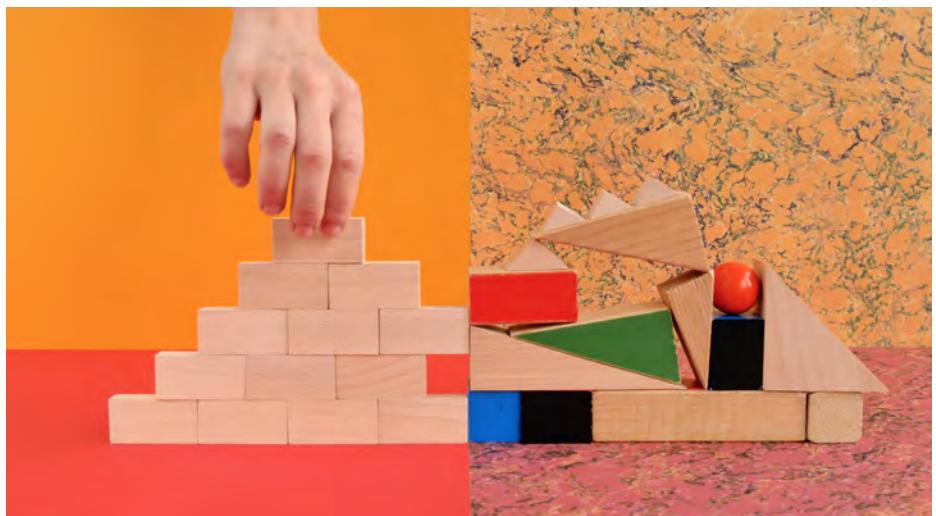

neteja i simplicitat en la formalització, les seues peces són l'exemple perfecte del moment de treball o de producció vinculat amb la soledat de la persona productora o creadora.

Les conseqüències del desenvolupament del capitalisme industrial podem llegir-les a partir d'un tamís humorístic en els treballs de **Juan Sánchez** (Múrcia, 1987). Les seues obres gaudeixen d'una naturalesa molt autobiogràfica posant l'atenció el món de l'art com

representado, es un cuerpo ausente pero su acción es la protagonista. A partir de una gran limpieza y simplicidad en la formalización, sus piezas son el ejemplo perfecto del momento de trabajo o de producción vinculado con la soledad de la persona productora o creadora.

Las consecuencias del desarrollo del capitalismo industrial podemos leerlas a partir de un tamiz humorístico en los trabajos de **Juan Sánchez** (Murcia, 1987). Sus obras gozan de una naturaleza muy

The Tale of the Mas, the Grid and the Mesh, 2019. Andrea Canepa

a lloc de producció, en la situació de l'artista "jove" actual i en la precaritat del sistema.

Els treballs de **Nuria Fuster** (Alcoi, 1978) inclosos en l'exposició mostren la rellevància en la seua

autobiográfica poniendo la atención el mundo del arte como lugar de producción, en la situación del artista "joven" actual y en la precariedad del sistema.

Los trabajos de **Nuria Fuster** (Alcoi, 1978) incluidos en la exposición

pràctica artística dels objectes i del cos, així com de la relació que es pot establir entre tots dos a partir d'idees vinculades amb la pressió, el moviment i la capacitat. L'artista planteja una altra manera d'aproximar-nos als objectes pròpia dels nous materialismes, visibilitza la seua matèria i l'aptitud que aquests tenen per a transmetre com a elements autònoms.

En *The Tale of the Mass, the Grid and the Mesh* (2019), **Andrea Canepa** (Lima, 1980) part d'idees treballades en projectes previs entorn de l'educació per a fer un salt més enllà en les fases vitals establides i plantejar qüestions sobre les relacions entre l'oci i el treball i les seues vinculacions amb els sistemes de producció.

Shadow Writing (Fàbrica Colectiva) (2019) de **Lorenzo Sandoval** és una instal·lació específica que sorgeix dels processos de col·lectivització de les fàbriques que es van dur a terme a Alcoi a partir de l'any 1936 i fins a la fi de la Guerra Civil. Un treball amb una forta vinculació amb el context alcoià no solament per tractar aqueix moment històric, sinó també pel procés de producció del mateix projecte amb la involucració d'un gran nombre de persones i institucions de la ciutat d'Alcoi.

muestran la relevancia en su práctica artística de los objetos y del cuerpo, así como de la relación que se puede establecer entre ambos a partir de ideas vinculadas con la presión, el movimiento y la capacidad. La artista plantea otra manera de aproximarnos a los objetos propia de los nuevos materialismos, visibiliza su materia y la aptitud que estos tienen para transmitir como elementos autónomos.

En *The Tale of the Mass, the Grid and the Mesh* (2019), **Andrea Canepa** (Lima, 1980) parte de ideas trabajadas en proyectos previos en torno a la educación para dar un salto más allá en las fases vitales establecidas y plantear cuestiones sobre las relaciones entre el ocio y el trabajo y sus vinculaciones con los sistemas de producción.

Shadow Writing (Fábrica Colectiva) (2019) de **Lorenzo Sandoval** es una instalación específica que surge de los procesos de colectivización de las fábricas que se llevaron a cabo en Alcoi a partir del año 1936 y hasta el fin de la Guerra Civil. Un trabajo con una fuerte vinculación con el contexto alcoyano no sólo por tratar ese momento histórico, sino también por el proceso de producción del mismo proyecto con la involucración de un gran número de personas e instituciones de la ciudad de Alcoi.

Shadow Writing (Fábrica Colectiva), 2019. Lorenzo Sandoval

Els visitants de l'exposició també tenen una funció activa i de producció ja que poden realitzar la seua pròpia publicació que és part del projecte artístic de **Lluc Mayol** (Barcelona, 1970). Aquest treball té com a base la reconversió de les fàbriques d'Alcoi en espais d'oci nocturn en els anys huitanta a causa del tancament de les fàbriques més rellevants pels processos de deslocalització propis de la globalització. Mayol s'apropia de la imatge de la fàbrica Sol Raig, que posteriorment es converteix en la discoteca Moonlight, per a crear una publicació. Cada visitant podrà crear la seuà pròpia publicació, aconseguint peces úniques i diferents entre si, ja que la publicació estarà "desmembrada" i repartida per tota la sala acompañant a cada moment les peces de cada artista, creant descansos i diàlegs i guiant el recorregut.

Los visitantes de la exposición también tienen una función activa y de producción ya que pueden realizar su propia publicación que es parte del proyecto artístico de **Lluc Mayol** (Barcelona, 1970). Este trabajo tiene como base la reconversión de las fábricas de Alcoi en espacios de ocio nocturno en los años ochenta debido al cierre de las fábricas más relevantes por los procesos de deslocalización propios de la globalización. Mayol se apropia de la imagen de la fábrica Sol Rayo, que posteriormente se convierte en la discoteca Moonlight, para crear una publicación. Cada visitante podrá crear su propia publicación, logrando piezas únicas y diferentes entre sí, ya que la publicación estará "desmembrada" y repartida por toda la sala acompañando en cada momento las piezas de cada artista, creando descansos y diálogos y guiando el recorrido.

Sol Moon, 2018, Lluc Mayol. Arxiu Municipal d'Alcoi, fototeca, Col·lecció Ricardo Canalejas.

ACTIVACIONS AMB MOTIU DE L'EXPOSICIÓ

#ACTIVACIÓ 1. El museu en cadena, Col·lectiu La Figuera
23 de novembre, 12.00h.

#ACTIVACIÓ 2. Passeig pels marges del riu Molinar i visita a l'exposició la societat del rendiment amb Irene Grau
11 de gener 2020, 11.00h – 14.00h

#ACTIVACIÓ 3. Llegim la societat del rendiment (amb Felip Pineda)
7 de febrer, 19.00h.

#ACTIVACIÓ 4. Pensar la societat del rendiment des del gènere (amb Sandra Moros)
6 de març, 19.00h.

ACTIVACIONES CON MOTIVO DE LA EXPOSICIÓN

#ACTIVACIÓN 1. El museo en cadena, Colectivo La Figuera
23 de noviembre, 12.00h.

#ACTIVACIÓN 2. Paseo por los márgenes del río Molinar y visita a la exposición la sociedad del rendimiento con Irene Grau
11 de enero 2020, 11.00h – 14.00h

#ACTIVACIÓN 3. Leemos la sociedad del rendimiento (con Felip Pineda)
7 de febrero, 19.00h.

#ACTIVACIÓN 4. Pensar la sociedad del rendimiento desde el género (con Sandra Moros)
6 de marzo, 19.00h.

estrecha borrosa orilla, 2019. Irene Grau.